

ZARZĄDZENIE NR ORG.0050.343.2020
WÓJTA GMINY GORZYCE

z dnia 28 lipca 2020 r.

w sprawie: wprowadzenia instrukcji postępowania w sprawie przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

Na podstawie art. 83 ust. 1 w związku z art. 2 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2020 roku poz. 971 ze zm.), art. 33 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku, o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 roku poz. 713 ze zm.), postanawiam co następuje:

§ 1. Wprowadza się „Instrukcję postępowania w sprawie przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu”, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 2. W celu właściwego zabezpieczenia dokumentacji dotyczącej podejmowanych czynności związanych z podejrzeniem przestępstw prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, ustala się wzór "Rejestru powiadomień Generalnego Inspektora Informacji Finansowej", zwany dalej „Rejestrem powiadomień” zgodnie z załącznikiem nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Ustala się wzór "Potwierdzenia zapoznania się z postanowieniami instrukcji", stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 4. Funkcję koordynatora ds. Współpracy z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej, powierza się Audytorowi Wewnętrznemu, zatrudnionemu w Urzędzie Gminy Gorzyce.

§ 5. Zobowiązuje się pracowników Urzędu Gminy Gorzyce oraz pracowników jednostek organizacyjnych Gminy Gorzyce do:

- 1) zapoznania się i przestrzegania przepisów ustawy z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- 2) zapewnienia realizacji niniejszego zarządzenia
- 3) oraz do współpracy z Koordynatorem w zakresie:
 - a) przygotowywania Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej informacji i dokumentów mogących mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka oraz niezbędnych do realizacji zadań w zakresie zapobiegania przestępstwom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
 - b) informacji o sposobie wykorzystania zaleceń zawartych w „Instrukcji postępowania w sprawie przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu”.

§ 6. Nadzór nad realizacją zarządzenia powierzam Skarbnikowi Gminy Gorzyce.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA W SPRAWIE PRZECIWDZIAŁANIA PRANIU PIENIĘDZY ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU

Przepisy ogólne

§ 1.

1. Instrukcja określa zasady realizacji przez jednostkę samorządu terytorialnego obowiązków wynikających z ustawy z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2020 roku poz.971 ze zm.)
2. Instrukcja ustala system identyfikacji obszarów zagrożenia, identyfikacji transakcji podlegających rejestracji i transakcji mogących mieć związek z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu, podejmowania stosownych działań z nimi związanych oraz rozwiązania organizacyjne i procedury zapewniające jego sprawne funkcjonowanie.
3. Podejmowane i realizowane czynności, stosowane urządzenia ewidencyjne oraz prowadzona korespondencja związane z instrukcją przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu posiadają charakter poufny i podlegają szczególnej ochronie.
4. Niedopełnienie przez pracowników obowiązków wynikających z przepisów, o których mowa w ust. 1, oraz art. 165a i art. 299 Kodeksu karnego, skutkuje odpowiedzialnością karną, jeżeli czyny wypełniają znamiona przestępstw w nich opisanych. Powyższe nie wyłącza odpowiedzialności porządkowej, wynikającej z naruszenia przepisów instrukcji.

§ 2.

Ileokroć w niniejszej Instrukcji jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2020 roku poz.971 ze zm.)
- 2) kodeksie karnym – rozumie się przez to ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2019 roku, poz. 1950 ze zm.),
- 3) dokumentacji – rozumie się przez to kopie dokumentów dotyczących transakcji, co do których zachodzi podejrzenie, że mają one związek z popełnieniem przestępstw prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 4) przetwarzaniu informacji - rozumie się przez to każdą operację wykonywaną na informacjach, w szczególności ich uzyskiwanie, gromadzenie, utrwalenie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te operacje, które wykonuje się w systemach informatycznych;
- 5) kierowniku jednostki – rozumie się przez to kierowników referatów, pracowników na samodzielnych stanowiskach Urzędu Gminy oraz kierowników jednostek organizacyjnych Gminy Gorzyce
- 6) Urzędzie Gminy – rozumie się przez to Urząd Gminy Gorzyce
- 7) jednostce organizacyjnej Gminy Gorzyce – rozumie się przez to gminne jednostki budżetowe oraz gminny zakład budżetowy
- 8) koordynatorze – rozumie się przez to koordynatora ds. Współpracy z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej – w osobie Audytora Wewnętrznego, zatrudnionego w Urzędzie Gminy Gorzyce.
- 9) pracownikach – rozumie się przez to pracowników jednostki Urząd Gminy Gorzyce oraz jednostek organizacyjnych Gminy Gorzyce
- 10) dokumencie tożsamości – rozumie się przez to dowód osobisty, paszport, tymczasowy dowód osobisty, ważna legitymacja szkolna z fotografią i pieczęcią szkoły lub inny dokument ze zdjęciem, pozwalający na identyfikację osoby
- 11) GIIF – oznacza to Generalnego Inspektora Informacji Finansowej,

§ 3

Obowiązki i zadania

Zgodnie z przepisami art. 83 ustawy, do zadań i obowiązków jednostki samorządu terytorialnego należy:

- 1) opracowanie instrukcji postępowania w przedmiocie współpracy z GIIF w zakresie zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- 2) udostępnianie na wniosek GIIF informacji i potwierdzonych kopii dokumentów niezbędnych w zakresie zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- 3) współpraca z GIIF w zakresie zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu poprzez:
 - niezwłoczne powiadomianie GIIF o podejrzeniu popełnienia prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu,
 - przekazywanie potwierdzonych kopii dokumentów dotyczących transakcji, co do których zachodzi podejrzenie, że mają one związek z popełnieniem przestępstw, o których mowa wyżej,
 - przekazywanie informacji o stronach tych transakcji.

Powiadomienie, o którym mowa wyżej powinno zawierać w szczególności opis ujawnionych okoliczności wraz z przyczynami, dla których powiadamiający uznał, że mogą one wskazywać na prowadzenie działań mających na celu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 165 a lub art. 299 Kodeksu karnego.

§ 4

Zagrożenia

1. W Urzędzie Gminy oraz pozostałych jednostkach organizacyjnych Gminy Gorzyce, ze względu na przedmiot działalności, wskazać można następujące obszary zagrożeń, w których może odbywać się pranie pieniędzy:

- 1) transakcje nietypowe związane z nabywaniem składników mienia komunalnego,
- 2) umowy i transakcje związane z wykonywaniem przez inne podmioty zadań publicznych, realizowane na warunkach odbiegających od przyjętych standardów,
- 3) wykonywanie zadań wspólnych z kapitałem prywatnym (np. wspólne inwestycje, gazyfikacja, wodociągi i kanalizacja itp.),
- 4) zamówienia publiczne (oferty wykonania zamówienia w sposób nietypowy, rażąco odbiegające od innych),
- 5) udział jednostek w nietypowych przedsięwzięciach, szczególnie finansowych z udziałem kapitału zagranicznego,
- 6) dokonywanie przez podatników nadpłat podatków i opłat lokalnych i ich wycofywanie,
- 7) dokonywanie znacznych wpłat gotówką, np. tytułem zapłaty za nabyte mienie komunalne
- 8) sugerowanie dokonania zapłaty gotówką znacznych kwot za wykonane dostawy lub usługi (z pominięciem rachunku bankowego)
- 9) wykupy należności komunalnych, cywilnoprawnych, pozyskiwanie pożyczek od podmiotów nieistniejących

Obszary, o których mowa wyżej nie mają charakteru ustalonego, ulegają ciągłym zmianom a także pojawiają się nowe.

2. Zagrożenia mogą występować na wszystkich etapach wprowadzania do obrotu dochodów pochodzących z przestępstw i polegają na:

- a) lokowaniu gotówki, jej zamianie, wymianie lub transferze wartości pochodzących ze zorganizowanej przestępczości,
- b) maskowaniu lub ukrywaniu rzeczywistego pochodzenia nielegalnych wartości majątkowych,
- c) integrowaniu wypranych wartości z legalnym systemem gospodarczym i finansowym.

§ 5

Identyfikacja tożsamości

1. Identyfikacja tożsamości osoby lub podmiotu realizującego zamówienie publiczne (wykonawcy) lub zleceniodawcy transakcji, obejmuje:

- a) w przypadku osób fizycznych i ich pełnomocników – okazanie dowodu tożsamości w celu ustalenia i zarejestrowania jego cech (seria, numer) oraz imienia, nazwiska, daty urodzenia i miejsca zamieszkania posiadacza dowodu,

- b) w przypadku osób prawnych – okazanie i zarejestrowanie danych z aktualnego wyciągu z rejestru handlowego lub innego równoważnego dokumentu wskazującego formę organizacyjną osoby prawnej i jej siedzibę oraz dokumentu potwierdzającego umocowanie osoby przeprowadzającej transakcję do reprezentowania osoby prawnej, a także dane personalne tej osoby, o których mowa w pkt. a,
- c) w przypadku jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej – okazanie dokumentu wskazującego formę organizacyjną i adres siedziby jednostki oraz dokumentu potwierdzającego umocowanie osoby przeprowadzającej transakcję do jej reprezentowania, a także dane personalne tej osoby, o których mowa w pkt. a.

2. Jeżeli z okoliczności transakcji wynika, iż osoba jej dokonująca nie działa w imieniu własnym, lecz w imieniu zleceniodawcy, należy dążyć do zidentyfikowania podmiotów, w imieniu i na rzecz których działa.

Środki rozpoznawcze

§ 6

Podstawowymi środkami rozpoznawczymi służącymi identyfikacji transakcji związanych z praniem pieniędzy są:

- a) zasada „poznaj swego klienta”,
- b) analizowanie transakcji.

§ 7

Zasada „poznaj swego klienta” stanowi o potrzebie uzyskania możliwie wszechstronnej wiedzy o kliencie, zakresie jego aktywności gospodarczej i zasobach.

§ 8

W celu realizacji zadań należy:

- 1) identyfikować klientów i weryfikować ich dokumenty tożsamości,
- 2) wykonywać inne czynności sprawdzające w granicach obowiązującego prawa i zasad etyki urzędowej.

§ 9

Identyfikacja dokumentów tożsamości klientów polega przede wszystkim na:

- 1) sprawdzeniu, czy cechy (seria i numer) dowodu osobistego lub paszportu nie figurują w dostępnej bazie dokumentów utraconych,
- 2) sprawdzeniu autentyczności dokumentu, w szczególności: czy nie był podrabiany lub przerabiany, czy nie było wymieniane zdjęcie posiadacza dokumentu, czy wizerunek i wiek z dokumentu odpowiadają legitymującemu się,
- 3) w przypadku wątpliwości co do autentyczności dokumentu tożsamości, żądaniu, w uzasadnionych przypadkach, udostępnienia innych dokumentów z fotografią posiadacza (prawo jazdy, legitymacja służbowa, studencka, ubezpieczeniowa).

§ 10

Czynności identyfikacyjne należy wykonywać dyskretnie, nie zrażając klienta, w szczególności z zachowaniem zasad kultury jego obsługi.

§ 11

W przypadku, gdy tożsamość klienta budzi szczególne wątpliwości, należy wykonać inne niż określone w § 10 czynności, którymi są:

- 1) złożenie wizyty w siedzibie firmy,
- 2) systematyczne badanie zamówień, wnikięcie w ich istotę, rozpoznanie rzeczywistego przedmiotu prowadzonej przez klienta działalności gospodarczej.

Transakcje podejrzane

§ 12

Rozpoznanie transakcji podejrzanych uzależnione jest od stopnia realizacji zasady „poznaj swego klienta”, zdobytej wiedzy o jego działalności, a także od doświadczenia pracownika.

§ 13

Transakcja podejrzana (rozumiana jako nietypowa lub nadzwyczajna ze względu na rodzaj bądź rozmiar) polega na działaniu niespójnym ze znanym i udokumentowanym charakterem działalności klienta.

§ 14

W typowaniu transakcji podejrzanych należy wykorzystywać:

- 1) obserwacje wynikające z kontaktów z klientami w związku realizacją przez nich zamówień
- 2) kryteria, o których mowa w § 15.

§ 15.

1. W typowaniu transakcji podejrzanych należy stosować kryteria:

- a) ekonomiczne,
- b) geograficzne,
- c) szczególnego rodzaju działalności,
- d) klienta przypadkowego.

2. Kryterium ekonomiczne polega na badaniu nieracjonalnych zachowań klienta, w szczególności na:

- a) działaniu nieekonomicznym, oznaczającym transakcje lub operacje niezgodne z dotychczasowymi rozmiarem lub rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej,
- b) szybkim, częstym i bez racjonalnych powodów wycofywaniem z rachunku przekazanych wcześniej środków,
- c) wielokrotnym udziale w krótkim okresie czasu w przetargach lub w innych trybach zamówień publicznych,
- d) oferowaniu cen rażąco odbiegających od cen rynkowych.

3. W przypadku braku uzasadnienia rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej, kryterium geograficzne polega na badaniu transakcji związanych z tzw. „strefami ryzyka”, którymi są kraje:

- w których produkowane są narkotyki lub kraje tranzytowe w ich przemyśle,
- o których wiadomo, że organizują lub popierają terroryzm polityczny,
- w których obowiązują łagodne przepisy podatkowe (tzw. „raje podatkowe”).

4. Kryterium szczególnego rodzaju działalności stosuje się do:

- biur podróży,
- firm importowo – eksportowych.

5. Kryterium klienta przypadkowego stosuje się do osób, które w sposób częsty dokonują wpłat z różnych rachunków bankowych lub dokonują nadpłat podatków i opłat, a później je wycofują.

§ 16

Realizacja obowiązków i zadań

Pracownicy w trakcie wykonywania bieżących obowiązków służbowych w czasie wykonywania czynności kontrolnych zobowiązani są do:

a) dokonywania analizy i oceny transakcji – zarówno, gdy czynności te dokonywane są we własnym, jak i cudzym imieniu (na własny, jak i cudzy rachunek), w których występują oznaki wskazujące na możliwość wprowadzenia do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, oraz sprawdzenie czy kontrolowana jednostka w przypadku podejrzenia wprowadzenia do obrotu takich wartości, powiadomiła GIIF,

b) zwracania szczególnej uwagi na transakcje nietypowe, w szczególności związane z nabyciem majątku komunalnego, związane z wykonywaniem zadań publicznych jednostek samorządu terytorialnego przez inne podmioty, a także na uczestników postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, szczególnie w przypadku oferowania przez nich warunków wykonywania zamówienia w sposób rażąco odbiegający od innych oraz na udział podległych jednostek w nietypowych przedsięwzięciach, szczególnie finansowanych z udziałem kapitału zagranicznego

c) dokonywania analizy i oceny transakcji, w szczególności wpłat i wypłat w formie gotówkowej lub bezgotówkowej, przeniesień własności lub posiadania wartości majątkowych, zamian wierzytelności na

akcje lub udziały zarówno gdy czynności te dokonywane są we własnym, jak i cudzym imieniu, w których występują oznaki wskazujące na możliwość prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu

d) sporządzania potwierdzonych kopii dokumentów dotyczących transakcji, co do których zachodzi podejrzenie, że mają one związek z popełnieniem przestępstw prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu

e) zebrania dostępnych informacji o stronach tych transakcji

f) sporządzenia notatki, według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do zarządzenia wraz z uzasadnieniem, iż zachodzą okoliczności wskazane w art. 83 ustawy oraz istnieje uzasadniona potrzeba powiadomienia o tym GIIF i niezwłocznego przekazania notatki bezpośrednio przełożonemu. Notatka powinna zawierać w szczególności opis ujawnionych okoliczności o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy, posiadane dane osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, pozostających w związku z okolicznościami mogącymi wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

3. Kierownik jednostki, w której została sporządzona notatkę, o której mowa w pkt "f", przekazuje ją niezwłocznie wraz z pełną dokumentacją Koordynatorowi.

§ 17

1. Wszystkie zgromadzone dokumenty, wyniki sprawdzeń w innych instytucjach oraz notatki i opinie służbowe z wykonywanych czynności i ustaleń należy przechowywać w aktach klienta.

2. Pracownicy po dokonaniu analizy zobowiązani są do sporządzenia uwierzytelnionych kopii dokumentów dotyczących transakcji, co do których zachodzi podejrzenie, że mają one związek z popełnieniem przestępstw i przekazania ich Koordynatorowi.

3. Koordynator uznając zasadność podjęcia działań wnioskowanych przez pracownika przedstawia Wójtowi Gminy projekt powiadomienia GIIF celem podjęcia odpowiedniej decyzji.

4. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 powinno zawierać w szczególności:

1) posiadane dane osób fizycznych, pozostających w związku z okolicznościami mogącymi wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, w tym:

a) imię i nazwisko,

b) obywatelstwo,

c) PESEL lub datę urodzenia w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL, oraz państwo urodzenia,

d) serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby,

e) adres zamieszkania - w przypadku posiadania tej informacji,

f) nazwę (firmy) numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej - w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą;

2) posiadane dane osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej pozostających w związku z okolicznościami mogącymi wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, w tym:

a) nazwę (firmy), formę organizacyjną adres siedziby lub adres prowadzenia działalności,

b) NIP, a w przypadku braku takiego numeru - państwa rejestracji, rejestru handlowego oraz numeru i daty rejestracji,

c) dane identyfikacyjne osoby reprezentującej osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej;

d) uzasadnienie przekazania powiadomienia.

3) powiadomienie przekazuje się wg wzoru i w sposób oraz trybie określonym przez ministra właściwego ds. finansów publicznych w formie papierowej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

5. Koordynator przekazuje podpisane przez Wójta Gminy powiadomienie wraz z dokumentacją GIIF za

zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

6. W przypadku stwierdzenia braku przesłanek do powiadomienia GIIF, Koordynator sporządza i przedstawia Wójtowi Gminy notatkę służbową zawierającą uzasadnienie takiego stanowiska oraz otrzymaną dokumentację – celem akceptacji.

7. Kopia powiadomienia wraz z dokumentacją winna być przechowywana w sposób zapewniający poufność i udostępniana wyłącznie osobom upoważnionym.

8. Podpisane zawiadomienia są ewidencjonowane w rejestrze powiadomień, prowadzonym przez koordynatora.

§ 18

1. Obowiązki koordynatora:

1) opracowanie i przekazanie Wójtowi Gminy Gorzyce za pośrednictwem Skarbnika Gminy Gorzyce, informacji o podjętych w ciągu roku działaniach w zakresie objętym niniejszym zarządzeniem, w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku;

2) przedstawianie propozycji zmian niniejszego zarządzenia;

3) współpraca z GIIF w zakresie przekazywania i udostępniania posiadanych dokumentów lub informacji w granicach ustawowych kompetencji Wójta Gminy Gorzyce

4) udostępnianie na wniosek GIIF, w granicach kompetencji Wójta Gminy Gorzyce, informacji i potwierdzonych kopii dokumentów niezbędnych do realizacji jego zadań w zakresie zapobiegania przestępstwom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu

5) przekazywanie GIIF informacji lub dokumentów mogących mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu w formie i terminie wskazanym przez GIIF – na podstawie informacji uzyskanych od kierowników jednostek, zgodnie z kompetencjami

6) przekazywanie GIIF informacji o sposobie wykorzystania zaleceń zawartych w Strategii przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - na podstawie informacji uzyskanych od kierowników jednostek

7) prowadzenie rejestru powiadomień i przechowywanie rejestru powiadomień oraz kopii powiadomień wraz z wymaganą dokumentacją.

2. Na wniosek Koordynatora, Kierownik jednostki jest zobowiązany, do przekazywania w formie papierowej i za pomocą środków komunikacji elektronicznej:

1) informacji lub dokumentów mogących mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, w terminie wskazanym przez GIIF,

2) informacji o sposobie wykorzystania zaleceń zawartych w "Strategii przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu"

3) informacji lub dokumentów niezbędnych do realizacji zadań w zakresie zapobiegania przestępstwom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

**Wykaz pracowników, którym przekazano do zapoznania się
egzemplarze „Instrukcji postępowania w zakresie
przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu
terroryzmu”.**

Niniejszym oświadczam, że przyjąłem(łam) do wiadomości i
ściślego przestrzegania zasady określone w instrukcji oraz
zobowiązuję się postępować zgodnie z zawartymi w nim
postanowieniami.

	Nazwisko i imię pracownika	Data	Podpis pracownika
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
...			
...			
...			